

Stb.
N° 285.
A 1416.

Sandi raamat.

(Endise Wändra õppetaja K. Kõrberi kirjutatud).

Tartus.

Schnakenburg'i trükk ja kulu.

1879.

Zensuri poolest lubatud. Tallinnas, 15. Märtsil 1879.

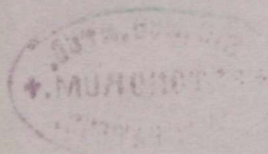
ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

33576

Ad
7.

„Kui sa woðraspiddo teed, siis kutsu waesed, wigga-
fed, jallotumad, pimmedad. Siis olled sa õnnis, sest et
neil ei olle middagi sulle tasfuda; sest sedda peab sulle
tasfutama õigede üllestousmisses.“ (Lut. 14, 13. 14.)

„Sind die wörterbucher auch, die nicht nur wörter,
sondern auch sätze, sprüche, dichterische
stellen, alle mit sich bringen; ist es nicht
auch ein wörterbuch, das alle wörter,
sätze, sprüche, dichterische stellen,
alle mit sich bringt.“ (L. 14, 15, 16)

Teskõnne.

Meie armas Isand on ütelnud: „Õnsad on need armolised, sest nemmad peavad armo sama.“ (Matt. 5, 7.) Siis peame nüüd mõlemad selle kalli Isanda sõnna järrele teggema, se kes sedda ramatofest pimmedatte sandikeste aiawideks kirjutab, ja se, kes seält seest neile waestele etteloeb, et nende pitk õ saaks sest kuulmisest nattofestgi lühhendatud. Kui sinno majas ellab nisuggune waene sandike, ja sinno päwatõ on lõpnud, siis wõtta agga kohhe peäle hakkada, et kui keik sinno päwatõ siin Ma peäl on lõpnud, Se woiks sinno peäle hallastada, kes on töotanud: „Kes ial ühhe neistsinnat-sist wähhemist agga jodab ühhe külma wee karrikaga jüngri nimme peäle, tõest minna ütlen teile, se ei pea ommast palgast mitte ilma jäma.“ (Matt. 10, 42.)

Sep ja rätsep.

Sesamma jut on Tallinna tähttramatus, mis 1854 trükkija meister Gressel on wäljaannud, ka luggeda, siiski on se seal teistwisi üllespantud, ja teise mehhe tehtud. Kui sa seält olled jubba kuulda sanud, siis kule sedda nüüd ka ühhe teise mehhe suust, sest nenda kui iggal linnul on omma wiis laulda, nenda on ka iggal mehhel omma wiis juttustada. Ja nüüd hakkab jut.

Saksamaal juhtusid kaks wandertajad sellid ömajasse kofko, raudsep ja rätsep. Teisel hommikul ollid jubba nenda hästi tutwaks sanud, et piddasid nõu, ühhes seltsis reisida.

Läksid paar nädalalat ifka eddasi, said wimaks Polamale. Seal jäi sep haigeks, kül mehhel hädda kä: woõras koht, woõras keel, muudkui mõnned sõnnad ollid tee peäl pähhä õppinud, feigetarwilissemad asjad küsima.

Sep ütles rätseppa wasto. „Olle hea mees, mü minno pissokest frami nahkpauna seest ärra. Kes teab, kas minnust weel tõteggiat saab ka, minno hingamisfe koht woib pea furno-aedas

olla. Maksja sest mümisje hinnast mo rohhud ja üllespiddamist, egga woörad innimesjed mind siin ilma maksota ei wõi ka piddada!" —

Terwe sel müüs haige selli asjad ärra, sai temmale sest hinnast jälle näddal otša toito ja rohto murretsetud.

Siiski tulli pea jälle nappus kätte. Rätsepp mötles isfeenneses: „Ma pean jo omma liggi- mest armastama kui isfeennast!" — Eäks poti, müüs aeg aiast omma ennese pissokest krami ka ärra, senni kui keif otšas olli: agga haige mees hakkas ennast többewodi peält üllesajama, ja sai pääw päwalt rohkem jõudo, senni kui tohter ütles: „Nüüd wöid käia peäle!" — Eäksid jälle omma teed eddasi tööd otšima.

Kül seppal halle meel, kui ta mötles: „Minno seltsimees peab nüüd wanna hilpudes käima, et ta minno heaks müüs ommad parremad rided ärra," — ütles rätseppa wasto: „Millal minna waene sinnule jedda head saan ka ferd jälle ärratasjutud?"

Teine ütles wasto: „Mis sa nüüd sest ni paljo jutto teed? Eks suur Summal wõi meid mollemad jälle nenda õnnistada, et same rohkem kätte, kui meie olleme ennast kullutanud."

Said Polama Pealiinna, Warsowa nimmi. Sep leidis tenistust, rätseppal polnud ammetit

seäl kohtas, ei aitand, muudkui piddid teine teisest lahkuma.

Sep läks weel pennikoorma maad liggi omma tru sõbra saatma, ja nuttis temma kaela ümbert kinniwõttes, ning ütles: „Summalaga nüüd, ja kallis hingefe, ja ollid minno peästja nälja-häd-dast ja haige-wodist. Millal minna waene saan sülle keif sedda head ka jälle ärratasjutud!“

Rätsep wastas: „Ärra sest rägi: pallugem agga Summalat, et Temma hea Waim saatko meid tasjase tee peäle. Kui Temma tahhab, siis wõib ta meid ka weel kord siin Ma peäl lasta teine teist jälle nähha sada. Nüüd Summalaga wimist korda!“

Sep läks kurwa melega taggasi omma liinna, rätsep käis kindlas lotusjes eddasi woõra male. Ta käis Saksamaad läbbi, tööd tehhes ja hinda tenimas ning Summalat palludes; ta sai Prantsusse male, ning jäi senna kümme aastat mitmes liinnades omma päwatoidust tenimas. Mõtles wimaks: „Lähhen jälle taggasi omma male, watama, kuidas seäl nüüd rahwas peaks ellama?“

Sai jälle Saksamale: tullid kurjateggiad petjad peäliffud, melitasid tedda hea hinnaga, ütlesid: „Dulle meie seffa kenna soldati tenistust wõtma.“ —

Sa löi kät selle peäle, sai hulga rahha wäljamaksetud, katsus kord sedda ello ärra, ei ühtegi, se olli öige hirmus temma melest: olleks ennast hea melega jälle lahti ostnud; agga mis tehha, kui kord rahha on wastowoetud, ei seält ei peäse enam taggasi sama!

Enne olli mehheke kerge nõälaga tööd teinud waggusi rätseppa laua peäl istumas, käi nüüd raske püüfiga, ja nahkpaun täistoppitud selgas ühhest lünnast teise, polle seäl otša egga arro. Sái pöddenema, ei jõudnud teiste järrele käia, piddid tedda wankri peäle pannema, jenni kui ükskord peälif ütles wihhaga: „Sa olled meile öige waewaks ja tülliks, kassil omma teed, ja minne, kus sa tahhad.“

Poolhaige ajas ennast waewaga ülles, tännas peäliffut selle hea lubbamisje eest, ja hakkas keppi neal möda maanteed lonkama: piddi ennast kerjamisje kombel waesel wiisil toitma. Sai wimaks Polamale ühte küllasse, öhto hilja pimmedas.

Küllaotsas seppakodda. Meister omma nelja felli ja kahhe poisiga taggus rauda, et agga säddemed pörkasid ulitsa peäle. Waene mees wöttis mütsi Peast, pallus allandliffult: „Kas lubbate ömajaks jäda: mul polle maksja, andke Summala pärrast.“

Meister wöttis lattretuld seina peält mahha, watas, kes se pididi ollema, nago monni tuttam mees heäle polest, ehmatas, römustas, hüdis: „Oh minno Summal, kuidas sinna seie saad, mo feige parrem söbber ja heateggia?“

Ta tundis omma söbra rohkem kui kümne aasta tagga ärra, kargas römo pärrast nago arrakas ülles, wiis tedda kätpidi omma abikasa jure, sellid, poisid tagga, keif suurde tупpa.

Siis sai temmale ued rided selga, terwed kingad jalga, maggus roog laua peäle, pehme wode ömajaks. Oh sedda römo ja römüstust, mis nüüd seppa meistri majas olli kuulda ja nähha.

Teisel hommikul keif naabrid ja suggulased kous, keif tahtsid sedda head rätseppa selli nähha sada, kennest seppa meister ni mittokord neile olli rätinud, ja seäl jures ifka olli iggatsenud: „Peaksid minno filmad weel kord Ma peäl sedda meest nähha sama, sest ilma temma helde abbita olleksin minna wöinud nälga ja häddasse ärra-furra senna woöra koha, agga temma olli mulle otsego kaitsewaks inglisk minno ellotee peäle Summalast ennesest liggiantud!“

Sep olli nende kümne aasta sees, et nad ei olnud teine teist näinud, kuulsaks meistriks Warsowa linnas sanud. Pärrast sai ta tut-

waks ühhe seppa lefnaesega, kes seäl linna lig-
gidal küllas ellas, kes mõistlik, wagga ja hоекas
naesterahwas olli. Sedda olli temma naeseks
wõtnud, ja suur Summal olli sedda head abbi-
ello-rahwast ilmalikko ja waimolikko warrandus-
sega õnnistanud.

Nätsep tahtis pari nädala pärrast jälle
eddaši miina. Ei sep annud lubba, muudkui
pidi senna küllasse jäma ellama, ja sai ni palju
tööd liggidalt ja kaugelst, et pidi sellid ja poisid
palkama.

Wimaks wõttis weel hea abbi-kaja, ja Issand
õnnistas tedda, et temma naene olli kui winapu
temma kaja müride külges, ja temma lapsed kui
õlli-õksad temma laua ümber. — Kui õnnis on
se wagga mees, kel Issand ellab süddames: ta
toidab ennaft rahhoga, ja heidab hinge rõmoga.

Hundid ja koerad.

Karjatsed maggasid rahholikkult õsel omma
unnewodi peäl, ei mõistnud ühtegi pahha arwata.

Tullid hundid karjalauda ette, keelsid koerad
aukumast, ütlesid: „Näkime ommeti kord ka sõbra
jutto teine teisega!“

Koerad wastasid: „No olgo siis se kord
fatseks, mis sest väljatulleb?“

Kawwalad hundid ütlesid koerte wasto:
„Kas teate, et meil ei sünni mitte enam rielda,
waid peame üks jelts ollema. Meie olleme jo
keige omma wäljaspiddise kehakombe polest
jubba wannast ühheks seltsiks lodud. Ühhed
Pead, ühhed hambad, ühhed jallad, ühhed sabbad.
Muudkui se wahhe on meitel, et meie olleme pri-
lomad jure metša sees, teie waesed ollete karjaste
wangis ja nende wallitusse al. Isse söwad
lihha, teile sawad kondid. Nennad maggawad
õse toas, teie peate ues walwama. Lubbage
lambad meie kätte, tulge isse metša priust sama?“

Koerad kelmid ütlesid: „Tah je olgo nenda,
seäl need lambad on, wötke kedda tahhate, meie
same priust kätte!“

Hundid korraga koerte kaela, murdsid neid
puhhas mahha, ja pannid pärrast lambad nahka.

Kes anmetis ep olle tru,
se on kui wanna köddund pu:
siis mingo kirwes kallale,
ja saatko jedda tullele.

Kinarahwa kirjotajad.

Parina aasta eest sai üks ramat siin meie maal trükkitud, kel pealkirri olli Kina rahwa ramat. Seal sees on monni immelik asfi üllepantud sest, kuidas seal kangel Usiamaal paggana usso innimeste jures oltakse ja ellatakse, kes keige ilmalikko kunsti peäl on wägga targad ja wõtja Peaga, agga kus ristiusk ei tahha naljalt weel joudo wõtta otsego ellowalgus selle sure ja laia pimmedusse kohha ülle.

Et nüüd praego sel aial, kus minna sedda seie omma Ma rahwale kirjotan, seal nende Kinamaal on hirmus suur sõakisja tousnud, et uus wallitsus tahhab wanna wallitsussele otja tehha, ja on se asfi alles teadmatta, kumma pole waekausid mahha kaluwad, — kes woidab ja kedda ärra woidetakse, — siis tahhan ommeti armsa luggejale ka üks jut räkida sest asjast, kuidas seal Kinamaal on hopis teine luggu ramato kirjotajattel, kui siin meie maal.

Siin meie Europamaal saab mönniford üllematte polest üks kulutaminne wäljaantud, mis näddala leshed laiale kandwad, et kes keige parrema ramato ühhe tarwilisse õppetusse polest

moistab kofko kirjutada, sel saab üks kulus hind temma tö waewa eest truiSte wäljamafsetud.

Kes siis keif teifi kirjutajaid ärrawoitis omma a u ja näppoammetiga — (seft üks näppoammet on ka pahha, kelle eest wahhimees witsafimboga hinda wäljamafjab) — se saab sedda lubbatud hinda kätte, ja wöib sedda rahhul pruftida omma ihho-toideks ja hinge-kasjufs.

Ugga need teifed kirjutajad, sedda allama au sisse on arwatud, et nad sedda lubbatud hinda ei olle mitte wäljateninud — need sawad omma täis kirjutatud pabberi lehhekesjed jälle illusti taggasi, ja wöiwad nendega tehha, mis nad isje tahtwad: ei ja neid sepärrast mitte häbbistud, kui nende ramato kirjutaminur ep olle mitte wannematte kitust kättesanud.

Ugga kule nüüd, kuidä Kinamaal on hopis teifem luggu.

Kui ramato kirjutaja on omma kirjaga walmis sanud, siis kannab ta sedda sure üllema wallitusse maja ufje ette. Seäl on tradiotfas üks isjeärranis kelloke, kus ta käega tömbab, et se tilliseb ja heält annab. Warji tulleb üks nende Ma tark kirjamees wälja, kelle aunimmi on Mandarin, wöttab ramat enneje kätte, ja lähheb sellega senna majasse taggasi, sedda läbbi katsuma, kas se kölbab trüffida.

Kas siis ramato kirjutaja jääb keif se aeg ukse tahha otama ja wahtima? — Ei ühtegi, waid temma waesefenne istub keif se aeg wangis, parrem käsfi raudahhela külges kinni, ja saab tedda kül sögi ning jogi polest üllespetud, agga maggaminne woib kül waene olla, sest et ta ühtepuhko peab hirmo al ollema, mis weel temma ramato pärrast temmale tehhasse. Sest kui läbbikatsuja Mandarin tunneb ärra, et selle ramato sees on mõnni tüf, mis üllematte meelt wõiks pahhandada, siis leigatakse sedda ramatut keif wimaks pishofeste tükkide kaupa katki, ja wisjatakse neid pabberi tükkikesjed tule kätte; agga ramato kirjutaja saab palja jalla tallade pihta ni paljo hopa keppiga, kui se sü arwatakse wäärt ollewad; ja siis wõib ta jooksta peäle, kui ta saab weel jookstud, sest jallanahk paistetakub neist keppi hobist ülles keif suur will, et ta agga hädda pärrast wõib weel ulitsa peäl romata, jenni kui ta kojo saab, kui ta mitte tee peäl ärra ei surre.

Agga se wasto jälle, kui ramat on iggapiddi ennesele kitust wäljateninud, et se hea ja tullus ning kõlbaw asfi on sure rigi rahwale luggeda, siis panneb läbbikatsuja Mandarin omma pitseri märk ja nimmi alla, raudrõngas woetakse mehhe kae külgest jälle lahti, ja temma

lähheb omma ramatoga trükkija Meistri juure, ja siis saab ramat valmis tehtud, pogitud, ja rahwa kätte müüdud, misammoti kui siin meie maal tehakse.

Nenda peab ka üksford seinnane jäändide rõmüstamisese ramatokenne suitsu urtsifude sisse sama, et se wõiks neile armsaks ajawideks olla nende pitka ö pimmedusse sees, kui üks helde maja hing nende peäle hallastab, ja neile seält seest etteloeb ni paljo, kui temma jõud ja arm kannab.

Tõlla hobbone ja põllohobbone.

Uhe tõllahobbone peäsis soja suisel päwal talli latrist wälja, panni tuhhat nelja möda maanteed jooksmä, ja hirmus ning löi sure lusti pärrast taggant ülles, et pitt sabba agga tule kä ferotas.

Waene põllohobbone küündis wälja peäl ebdasi ja taggasi ilmawäsimata, sest et öhtuks pididi wakkama walmis ollema. Küil raske tö soja päwa paistel, et higgsi möda reit mahhajooksis.

Tõllahobbone jooksis liggi, ja hüdis: „Oh sinna tühhi popsi-sit, kas sa julgud ka hobbose

ninme kanda? — Wata, minna ollen ommeti
 töeste üks auwärt hobbone, minna tenin suurt
 herrat, keif maailm watab minno kenna kehha
 peäle. Kes sind näab? — Warressed ja warb-
 lasjed! — Tulle wata, misjuggune suur sunnik
 kaero praego on minno kunnasje weel üllejäänud,
 sest saaks sinnule terweks näddalaks wötta, sinna
 tühhi loom!“ — Pöllohobbone wastas: „Kust sa siis neid
 kaero olled sanud, kui mitte se läbbi, et minna
 holega põldo harrin. Ilma minno waewata
 polleks sinnul mitte kaera terrakest kõhto panna.“

Sure herra toa pois
 tombas pipo treppi peäl.

Waese mehhe karja pois
 tõstis meikas omma heält:

laulis tänno Lojale;

Summal lulis heldeste.

Koer ja lehm.

Waene poppikenne astus allandlikult esimest
 korda ue hopmanni tuppa, kes enne olli rätseppa
 sellise olnud, ja nüüd sõitis uhke Pritska sees,
 kolm suurt kõrbi ees.

Saksik k arritas: „Kes ja olled? Mis ja tahhad?“ —

Popstikenne k ohkus  arra, sai omma mele sees hirmo p arrast seggaseks,  itles: „Aus suur herra, minno karjakoer murdis teie lehma kaela, suur auf sees!“ —

„Sinna siggawet ei m ista omma koera j rrele wahtida! Warsi k imme rubla laua peale, muido ma k isuu so Pea otlast. Kui lehm  arra surreb, ma teen sulle oksion, ajan sind wallast w lja. Kas m istad?“ —

Saunamehheke  itles allandlikkult: „Oh, herra,  rge pange pahhaks, minna eksisin omma kelega, se olli jo koggoniste teistwisi. Teie karja koer k iskus jure augo minno lehma kaela. Ma pallun jedda armo, et tullete isse watama, ma t in lehma teie oue!“

Hopman wasto: „Sinna narr, tullede selle t hja asja p arrast minno meelt pahhandama. Kas sinna ei m ista omma lehma j rrele wahtida? Kas si w lja, sinna lontrus, muida ma k isun so l uad katki!“

Mehheke hirmoga uksest w lja,  itles kojastastafeste: „Oh, wanna hopman olli k l ka walli, siiski andis ommeti r tida. Uus kargab k hhe peale. Meie walla-asi on n iid koggoniste huffas! Peaks agga meie helde m isaherra

pea Saksamaalt taggasi tulles: muido künnit
riisub meid paljaks keige omma pahha seltsimees-
tega!"

Kannata ja loda ja
taewa Issa abbi peäle:
täanna wihma sorrina,
homme paistab päike jälle.

Kaerapöld.

Saksamaal olli ferd hirmus södda. Üks
wäeüllem ehk kindral andis pealikkule käsko:
„Minne omma hoostewäe hulgaga senna küllasse,
mis paistab, ja üttele neile, kui nemmad lomadele
parrajatte toito ei murretse, siis südad külla
pöllema.“

Peälil ajas ees, faksjadda soldatid ratsa
temma järrele, said ühhe tallomaja ukse ette.
Peälil kopputas kowwaste ukse pihta, sest se olli
luffus. Wanna mehheke halli Peaga ja ausa
näoga astus wälja.

Peälil ütles: „Wanna taat, murretse meie
hoosteile üks hea kaerapöld, nemmad on pääw
otja sömata!“

Wannafe wastas: „Tulge agga mo järrele: ma tahhan teile näidata.“

Temma jalla ees, hooste wäggi temma tagga. Ta wiis neid wersta maad arwata läbbi metsa, siis mäest alla ühhe fema orro sisse.

Peälif ütles: „No, jä nüüd seisma, wanna mees, siin on jo kül aus kaerapöld, et siit saab meie meestel leigata ja hoostele etteanda.“

Tadefe pallus allandlikkult wasto, ütles: „Olge nenda head, kannatage weel nattokest, fenni kui ma teid siit weel pijsut eddasi wiin.“

Said weel pole wersta maad ärrakäidud, jubba jälle walmis kaerapöld. Wanna ütles: „Wõtke siit leigata, ni paljo kui teil tarwis lähheb, minna wöin nüüd fojo minna.“

Soldatid hakkasid joudsaste põldo laggedaks teggema, söötsid ommad hobbosed tubliste.

Taggasi minnes läks peälif jälle mehhe ukse ette, ütles: „Kule, wannafe, miks sa meid kavgemale saatsid ja waesema põllo kohta. Se essimenne pöld olli jo paljo parrem.“

Wanna ütles: „Tõssi kül, et se on ka parrem, agga se on teise mehhe pöld, kuidas ma sedda tohhiin ilma temma teadmatta ja tahtmata teie kätte anda. Minna andsin ommast põllust, ommaga on ikka lubba innimesjel tehha, mis ta tahhab.“

Kül need sannad ja se aus teggo jäid peäl-
likko mele, ja se piisjoke küllake ka, läks omma
wäe hulgaga eddasi, räkis luggu kindralile ka.

Wasta pärrast sedda jälle soäkärä seäl maal
lahti. Waenlased tullid senna küllasse, riisufid
ja põlletasid.

Sesamma peälif juhtus peäle, tundis kohhe
külla, ja wanna mehhe maja ärra, hüdis waljo
heälega omma soldatide wasto: „Mehhed, olge
wahwad! Eddasi!“

Wäggi kui tuul ja torm waenlaste peäle,
nemmad ei sanud wastopanna, kaddusid kui
agganad tule kätte, feif kofkorisutud warra jäi
paigale. Külla seis, wanna mehhe maja seis,
ja sure Sunnimala tootus jäi ka seisma, et se
ütleb: „Minna Jehowa tahhan tassuda, neile,
kes minno käsjud peawad!“ (Matt. 16, 27.)

Somme tont.

Küllapoisid, koerad kelmid, teggid öhto lum-
memeest: jallad, käd, filmad, kõrwad, seädsid
weel ta kōhho eest; andsid sure kexpi kätte, kum-
mardasid temma ette.

Päwa toustes saunalapsed karjusid: „Mis hirmus loom!“ — kartsid, et ta nelab ärra; ümberkaudo kiska, kärä: „Dh kes peästab tonti käest? wata hirmsat lumme-meest!“ Köster söitis lapsi katsma, kulis kaugelt kärinat; sai ta liggi, näggi tonti, astus sanist, fiskus mahha: „Lartst ja Partst ning Koptst ja Paught; hüdis: „Dh sa wanna mait!“ — Istus sani, söitis ärra; kohhe löppis poiste kärä: saunalapsed jälle wait.

Englandi Ma laewamehhed,
Prantsusse Ma jällawäggi,
Turgi rahwa kirjud wähhed
ei nad wötta sahha, äggi
meie põllomeeste käest:
Üllem seisab meie eest! —

Kasjü.

Hired ollid targaks sanud, hoidsid ennast kassi eest. Kasi läks perremehhe jure omma hädda kaebama: „Si ma ennem wõi sul tua! Anna mulle süa, jua; kui sa jättad abbita, furren omma seltsiga!“

Perreimees läks külma kambri, tõi seält wanna
kaelakot, panui telliskiwi tükki kotti persse,
ütles, siis wanna kassienma wasto, ning ta
kahhe pojale: „Tulge, wõtke isse kottist, nago
perrenaese pottist, söge ommad köhhud täis; head
teed ja armas reis!“

Kassikesed mötlema, ei nad tahtnud sisse
miina. Mees ei holind nende möttist, ajas
kolmekeste sisse; siddus kotti peält poolt kinni,
wiskas Partsti sure jõffe.

Ostis podist ue lõkso, pratis sinki, pistis
sisse. Hirekesed jälle häddas fenni kui nad
arro said. Rummalad said huffatud, mõistlikud
jäid peästetud.

Dahhal waimul pahha mõtte
meie ello huffama:
mõistlik hing, se watab ette,
peäseb ihho, hingega.

~~~~~
Sof.

Küllas wägga kurri koer wobra jao suggu
feltfist, keif mu koera kutsikad, kartsid wanna
Krantzi hambad: kehha jämme, kappad sured,
joudo, wägge arrotu.

Karjama peäl metsa sees wanna joffakenne toitis ennast omma perrega; mötles, kui se kurri Krants laste külge mitte putu, jättan tedda rahhule.

Agga Krantsi mötled käisid ammo noorte kitste peäle, muudkui kartis joffa sarwed. Warritses ja wahtis kaua; — korraga kui kurri waim jooksis kitste karja sekka, katsus mahhamurda keik.

Wanna jof kui wälk ta wasto, panni Kopst ta pähha kord, ikka peäle, ei ta holind koera karjumisest ka.

Tubba Krantsi jallad kanged, silmad kinni wannud, Pea purruks, ninnaft werri: — panid Krantsi paigale.

Turgi peälil ja so abbi
jõitke tojo rahhoga:
muudo peksab teid keik läbbi
meie kindral moõgaga.

Sälk ja wanna hobbone.

Kündis wanna hobbone, kargas kõrwas jälloke. Wanna watas wihhaga kuida sälk seäl ümberingi jookseb, hüppab, ülleslööb, watab, wahhib,

mõtleb, otas: jälle wälko-modi ülle põllo risti pöigiti; otsib omma emma üles, imneb wahhel nattokest, joseb jälle kündja jure, kaks kord ringi, kolmat korda, tolmopilwed tõuswad üles, wanna karjus pahhaste: „Mis sa hull loom kargad, hüppad, ajad tolmo filmi sisse, eks mul waesel muidogi waew ja hädda allati: kui ma näen sinno lusti, lähheb kurbdus suremaks. Kasfi eest, mo filmist ärra, jõe omma emma jure; wata agga kui ma hakkän hammastega sinno külge: tulled sa mind naerma seie?“ — Kribst ta hakkas jällo külge, kiskus jedda kaela peält werriseks, ja taples peäle.

Noroke läks noli-modi rutto emmal kaebama, ütles: „Mis se wanna kurrat minno peäle wihtlane? Mis ma temmal ollen teinad, et ta mind on ammustand? Minno rõöm on pea otsas, tulled aeg, et wanfri ette seädwad innimesesed mind, pean koormat weddama: jubba wata jedda ka, et mul saddul peäle pantaks, raske mees mo selja peäl. Sahha ette, äggi ette, witsa kätte, piitsa kätte. Senni kui mul lahke ello, tahhan rõmustada weel. Emma, üttele, kas se pahha, kui ma möda wälja jooksen, et mul südda rõmo täis?“

Emma ütles: „Jookse peäle, hoija agga selle eest, kes so kaela ammustas!“ —

Sällofenne jooksis jälle rattamodi ümber-
ringi, tuhhat nelja ülle krawi, lbi ka taggant
mittokorda lusti pärrast kõrgeft ülles: lbookesjed
laulsid kennast', sällofenne jooksis kermest'.

Kolme aasta pärrast olli teine luggu sällule.
Kasked jahha rauad tagga, mehhe piits ning poisi
wits; pididi sögiwahhe otša ülles alla wässimata
ikka peäle astuma. Wahhe ajal wöttis rohto
pöllo ärest närrida: jubba kuuldast' loffi heäle,
kammitst ta jallast jälle, astu agga kermest' peäle.

Wanna hooste hull, se künnab, nored sällud
jooksewad. Monned wannad taplesid jälle kad-
dedusse pärrast. Se, kes kolme aasta eest olli
hambid kaelas tunnud, ütles noorte wasto siis:
„Tulge agga minno jure, kui nad tahtwad liga
tehha; minna seisn teie eest. Mul on hea
meel, kui ma näen teie nore põlwe lusti, kar-
gamist ja hüppamist. Kui siis pärrast waewa-
ello tulleb teie kaela ka, ommetige jääb teil ikka
nore ea mällestus. Kui se hommiko on selge,
tulgo lõuna wihma ka, õhto tuult ja pahhad
ilmad, kui üks hommiko on selge, se on kauris
armoand!“

Nored sällud tullid kofko selle ümber allati,
kes ni illust' õppetas, ja ni kennast' kulutas,
nendega ka rõmustas. Ei need kurjad kullund
hambad tohtnud nende liggi tulla.

Wanna sõbber norel hingel on kui kaste
 lillikesjel, kaswatab ta au ja illo, finnitab ta
 nore ello.

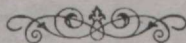
Sedda sowin sinnule, poisite ja tüttarlaps,
 kes ja sedda tükki loed, — et sul ka üks sõbber
 olleks, kes kui teised tahtwad pahha sulle tehha,
 kurwastada, sinno abbiks seisaks seäl, kui üks
 armas saatja heäl! —

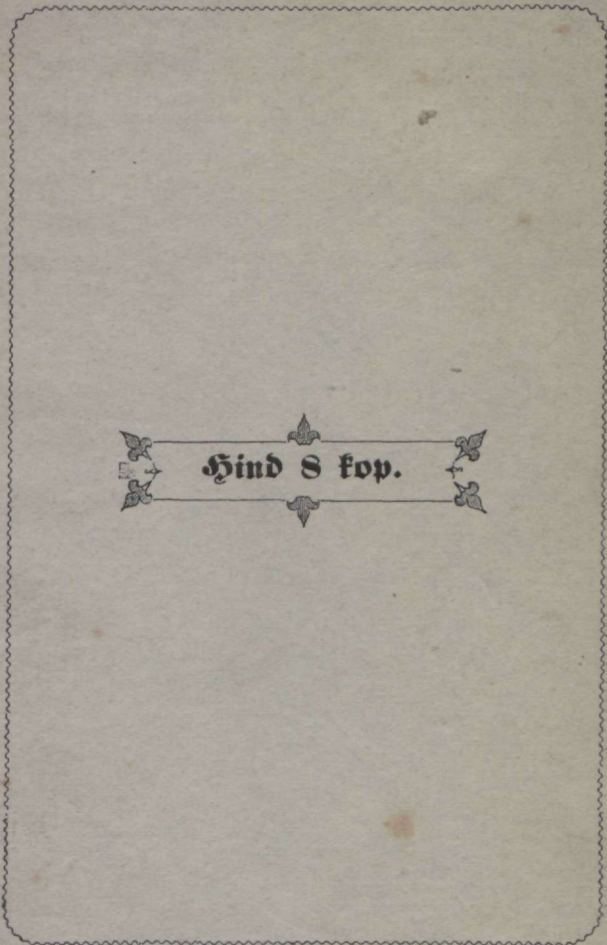
Agga kui monni fergemelelinne noor inni-
 menue mõtleks: „Dih, nüüd antakse mulle õige
 lubba weel ramato sees, et ma woin rõmus olla
 priiskamisses ja õiskamisses, lafkumisses ja prassi-
 misse, hüppamisses ning tantsumisses: siis olgo
 selle rummala luggejale weel monni jõnna õppe-
 tusses, nomimisses ja farristamisses seie ülles-
 pantud, — et kui ta siis ei tahha head mae-
 nitsemist süddamesse wõtta, ja hukka lähheb
 omma kurja ello pärrast, se wõiks temma omma
 sü olla, agga mitte ramato sü. —

Moistlikko uledest leitakse tarkust; agga wits
 ähheb tarwis selle selja peäle, kel ep olle meelt
 peas. (Spp. 10, 13.)

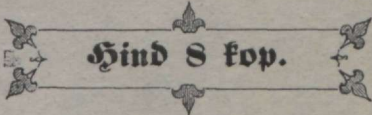
Meleto asfi on poisi süddames finnisentud; agga karristusfe wits sadab sedda kaugele temmast ärra. (Spp. 22, 15.)

Ärra hoia mitte poisi karristamist taggasi; kui ja tedda witsaga peksad, ei ta sest surre. — Sa peksad tedda kül witsaga; agga ja kishud temma hinge pörgo seest ärra. (Spp. 23, 13. 14.)

A decorative border with a wavy, scalloped pattern surrounds the entire page.

Hind S fop.

A decorative flourish consisting of two horizontal lines with ornate, symmetrical floral or scrollwork designs at the ends and center.